

Közhasznúsági jelentés 2010

Magyar Természetbarát Szövetség

Közhasznúsági jelentés 2010

Bevezető

A Magyar Természetbarát Szövetség az 1873 óta alakult természetjáró szervezetek hagyományainak folytatója és ápolója.

Az 1987-ben – a szabadidősportban elsőként – önállósodott és 1998 óta kiemelten közhasznú szövetségünk célja, hogy a természetjárás útján elősegítse az egészséges életmód kialakítását és elterjesztését, a természet védelmét és az ezekhez szükséges feltételek (érdekképviselő, szakmai fejlesztés, túravezető-képzés, a túraútvonalak karbantartása és az útjelzés hálózat gondozása, festése, szakirodalom és térképek megjelentetése, a szaksajtó segítése, nemzetközi kapcsolatok fejlesztése) biztosítását. Így tehát részesei vagyunk a belföldi nonprofit turizmus fejlesztésének is (feltárás, fejlesztés, ökoturizmus).

Mindezek szellemében, az elmúlt év során is komplex szakmai- és ügyfélszolgálati, irodai- és internetes, információs- és informatikai, oktatási- és képzési szolgáltatásrendszerrel álltunk közel 350 tagszervezetünk, szakágaink, szervezeti partnereink és a természetjárás iránt érdeklődők szolgálatára.

Szövetségünk szakmai feladatait hat országos szakági bizottság (barlangász, gyalogos, hegymászó, kerékpáros, sí- és vízitúra bizottságok), valamint ifjúsági és természetvédelmi bizottság működtetésével látja el.

Létszámadatok

Tagság:

A 2010-es adatok szerint 347 tageszerveletben 14 458 érvényesítő taggal rendelkezünk. Ez azt jelenti a gyakorlatban, hogy egy 50-100 fős tageszerveletből adott esetben csak 10 fő érvényesít a Magyar Természetbarát Szövetségnél és váltja ki a Természetbarát Igazolványt, vagy tavaly óta, választható módon - a sok egyéb szolgáltatást is nyújtó - Természetbarát Turistakártyát.

Mindez azért fontos leírni, mert felméréseink szerint szolgáltatásainkkal, programjainkkal, információinkkal a tageszerveletek teljes tagságát elérjük, s számos szervezeten kívüli elérést is regisztrálunk.

Ennek alapján elmondhatjuk, hogy mintegy 15.000 főt közvetlenül, s további 25-30 ezer embert közvetett módon érünk el. (honlap, Természetbarát Turistamagazin, egyesületek tagsága, családi kapcsolatok, nyílt túrák, országos és helyi rendezvények, stb.)

Ám ha azt is figyelembe vesszük, hogy az ország egész területén mi tartjuk karban a turistautakat, festjük a jelzéseket, térképeket és szakmai kiadványokat készítünk, képzéseket

tartunk, akkor elmondhatjuk, hogy az egész turista társadalom, a természetjáró emberek többsége igénybe veszi szolgáltatásainkat. Gyakran úgy, hogy erről nem is tud. Ebben az összefüggésben sok százezer emberről beszélünk...

Ebben az összefüggésben érdemes megválaszolni azt a kérdést is, hogy hány emberrel, ezen belül is hány önkéntessel végzi szövetségünk ezt a szerteágazó tevékenységet.

Önkéntesek:

Ha abból indulunk ki, hogy minden szervezetünk elnök-titkári rendszerben működik, tehát választott döntéshozó és végrehajtó struktúrával rendelkezik, és ezek közül csak az MTSz Országos Központja (4 Fő) és a Budapesti Természetbarát és Sportszövetség (2 fő) alkalmaz fizetett munkatársakat, ez minimálisan is 700 fős önkéntes vezetői kört jelent.

Ők azok, akik működtetik az országos hálózatot, települési, megyei, kerületi szinteken koordinálják a tagszervezetek munkáját, túrákat, versenyeket, rendezvényeket szerveznek, felügyelik az útvonal-karbantartást, végzik a szakmai irányítást, az alapteremtés és gazdasági vezetés sokszor nehéz és hálátlan feladatait.

Az a tapasztalatunk, hogy önkénteseink vezetői körének munkáját egy viszonylag stabil gárda segíti. Ők azok, akik az egyes programok megvalósításának társadalmi bázisát képezik és az erőforrások zömét biztosítják. A vezetői visszajelzések azt igazolják, hogy a mi rendszerünkben is működik a Pareto-elv 80-20-as szabálya. Ennek alapján azt mondhatjuk, hogy tagságunknak 20 %-a tekinthető aktívnak, azaz aktivistának, ők azok, akik a feladatok 80 %-át elvégzik. Számszerűsítve ez azt jelenti, hogy a 700 vezető aktivista munkáját 2700 aktív önkéntes segíti szerte az országban.

Ez összesen 3.400 önkéntes folyamatos munkáját jelenti a Magyar Természetbarát Szövetségben.

Ha ezt a számot vezetők esetében átlagosan havi 20 órával, aktív tagok esetében átlagosan havi 5 órával, és az általánosan elfogadott 750 Ft-os önkéntes óradíjjal megszorozzuk, végeredményként azt mondhatjuk, hogy önkénteseink éves szinten bruttó 247.500 ezer forint értékű önkéntes munkát végeznek.

Nem valószínű, hogy sok olyan társadalmi szervezet működik az országban, amely évente mintegy 250 millió forint értékű önkéntes munkát végez.

Munkaszervezet:

Az MTSz Országos Központjából tavaly két fő távozott. Az ő végkielégítésük nagyon megterhelte a szervezet büdzsáját. Ráadásul 2011 elején visszajött GYES-ről egy kolléga, akinek szabadságmegváltását, végkielégítését az idei költségvetésben kell majd tervezni.

Jelenleg 4 fő dolgozik az Országos Központban: Duró Imre igazgató, Pálmai Vencel szakági titkár, Kurucz Szilvia titkárságvezető, Horváth Erzsébet gazdasági ügyintéző.

Pénzügyi adatok

Mivel a közhasznúsági jelentés pénzügyi tábláit (mérleg, eredmény kimutatás, egyéb kimutatások) a beszámoló mellékleteként csatoljuk, itt most csak a táblák szöveges kiegészítést, az adatok magyarázatát közöljük:

A Szövetség bevételeinek növelése érdekében 2010. októberében bérleti szerződést kötöttünk, mely szerint a Szövetség a Bajcsy-Zsilinszky út 31. szám alatt található irodáját hosszú távra (10 év) bérbe adjuk.

A költözés indokolta tette, hogy azon értékcsikkeinket, melyeket nem lehet értékesíteni, mert elavultak, megrongálódtak, feleslegessé és értékesíthetatlenné váltak megsemmisítsük. Az Ügyvezető Elnökség által elfogadott javaslatnak megfelelően 2010. novemberében sor került a selejtezésre.

A selejtezés következtében összesen 12.106.038,-Ft nyilvántartott értéken lévő értékcsikket vezettünk ki a nyilvántartásainkból. Ez az összeg jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a 2010. évi veszteség ilyen magas összegű legyen, hiszen az összeget a törvényi előírásoknak megfelelően az Egyéb Ráfordítások terhére kellett elszámolni.

A tételes leltározásnak köszönhetően olyan értékcsikkeket találtunk, melyek feltehetően adminisztratív hiba miatt nem a tényleges darabszámban szerepeltek a könyveinkben. Ezen értékcsikkek értéke összesen 293.358,-Ft. A többletként fellelt értékcsikkeket a nyilvántartásunkban rögzítettük.

A számviteli törvény 44. § (1) bekezdése c) alpontja értelmében a többletként fellelt eszközök értékét a passzív időbeli elhatárolások között halasztott bevételként kell kimutatni. Ennek megfelelően ezen összeget a rendkívüli bevételeink közül azonnal kiveztük, ezek bevételként való elszámolására értékesítésüket követően kerülhet sor.

Szövetségünk az Egyéb anyagok (227) főkönyvi számlán olyan tárgyi eszközöket tartott nyilván, amelyeket kis értékű tárgyi eszközként már a beszerzés évében el kellett volna számolni. Ezen eszközök leltározása is tételesen megtörtént.

Az iroda bérbeadása, a Szövetség bérelt irodába költözése miatt több eszköz selejtezése, megsemmisítése is indokoltá vált. Azon tárgyi eszközök, melyek elhasználódtak, javításuk, rendeltetésszerű használatuk gazdaságtalanná vált selejtezésre kerültek. Ezen eszközök értéke összesen 446.958,-Ft, mely összeg Egyéb Ráfordítások terhére került elszámolásra.

Azon eszközök, melyek továbbra is a Szövetség működését szolgálják átsorolásra kerültek a kis értékű tárgyi eszközök közé. Ezen eszközök esetében is az Egyéb Ráfordítások terhére vezettük ki az Egyéb anyagok közül összesen 1.062.956,-Ft értékben.

Hosszú lejáratú kötelezettségként tartjuk nyilván a Bajcsy-Zsilinszky úti iroda bérbeadása kapcsán a három havi bérleti díjnak megfelelő 2.510.250,-Ft-ot, melyet 2010-ben átutalt a bérlő.

Rövid lejáratú kötelezettségként tartjuk nyilván:

- szállítói tartozás: 102.317,-Ft (2011. januárjában átutalásra került)
 - 2010. decemberi bérköltség: 686.562,-Ft (2011. januárjában átutalásra került)
 - Adók, járulékok: 716.000,-Ft (2011. januárjában átutalásra került)
- Összesen: 1.504.879,-Ft

Passzív időbeli elhatárolásként tartjuk nyilván azon bevételeket, melyek 2011-ben teljesültek pénzügyileg, de a 2010. évi Tagdíj bevételek között kell elszámolni, összesen 334.500,-Ft értékben; a 2011-ben számlázott és átutalt 2010. december havi könyvelési díjat 300.000,-Ft értékben; valamint az Értékcikk leltározás során fellelt 293.900,-Ft értéket, melyet halasztott bevételként mutatunk ki.

Aktív időbeli elhatárolásként mutatjuk ki azon bevételeinket, melyek 2010. évben pénzügyileg teljesültek, de a 2011. évi bevételek között kell kimutatni összesen 334.540,-Ft értékben; valamint a 2010. évben számlázott és pénzügyileg teljesített olyan költségeinket, melyek a 2011. évi költségek között kell kimutatni (Rendszer használati díj, Turista Magazin előfizetés) összesen 66.862,-Ft értékben.

Tárgyi eszközeink mérleg szerinti értéke 14.770.705,-Ft. Bekerülési értékük: 20.459.658,-Ft, 2010. december 31-éig összesen 5.688.953,-Ft értékcsökkenést számoltunk el.

Az ingatlanok között kimutatott Ágasvári turistaházat ugyan a Szövetség évekkal ezelőtt értékesítette, de az adás-vételi szerződés szerint tulajdonjog fenntartással, amíg a teljes vételár nem kerül kifizetésre, így azt a tárgyi eszközök állományában szerepeltetni kell.

Készletek között került kimutatásra a 2010. december 31-én 4.676.942,-Ft nyilvántartási értékű értékcikk.

Követelésként került kimutatásra a vevők között két tétel összesen 458.580,-Ft értékben (Walden Hotel, valamint a Dömötör Egyesület által még át nem utalt összegek); az iroda bérleti szerződés alapján átutalt kaució összege 200.000,-Ft értékben; valamint a Fővárosi Gázművek elszámolása alapján keletkezett 23.516,-Ft-os gázdíj túlfizetés, mely összeg a mérleg zárás időpontjáig nem érkezett meg.

A Szövetség átlagos statisztikai állománya 2010. évben 5 fő, melyből 1 fő GYES-en van.

Szervezeti élet

A szövetség szervezeti életét s ezen belül is tagszervezetinek életét pontosan azok az általános jellemzők befolyásolják, sőt egyes területen irányítják is, amelyek a társadalom egészére is hatnak. Így elmondhatjuk, hogy a tavalyi évben lezajlott politikai és gazdasági változások nem hagyták érintetlenül a Magyar Természetbarát Szövetséget sem.

Sok esetben, a működési feltételek megváltozásával egy időben újra kellett fogalmazni a szövetség és a tagszervezetek külső kapcsolatait, új forrásokat kellett találni és gyakran meg kellett küzdeni olyan gátló tényezőkkel, mint az átalakult helyi társadalmi környezet, a lecserélődött önkormányzati és szakmai döntéshozók, a tagok és vállalkozók csökkenő áldozatvállalása.

Továbbra is tart a szervezet létszámcsökkenése, bár az előző évekhez képest lassuló tendenciát mutat. 2009-hez képest több mint 40 szervezettel és több mint 2000 érvényesítő taggal lettünk kevesebben. Ennek okait nem csak a társadalmi változásokban, vagy a régi igazolványhoz kapcsolódó szolgáltatások csökkenésében kell keresni. A szervezetfejlesztési folyamat során erre a területre is figyelmet kell fordítani.

Mint ahogy azzal is foglalkozni kell, hogy milyen technikákkal lehet becsalogatni a fiatalokat a szervezett természetjárásba, hiszen sok más nagy társadalmi szervezethez hasonlóan az MTSz is öregszik. A tavalyi év során több erre irányuló kezdeményezés, program valósult meg a szervezeten belül, de a jó gyakorlat bemutatása, elterjesztése elmaradt.

Szakmai munka, szolgáltatások

Mint erre már utaltunk, tavaly októberben új székházba költözött a Magyar Természetbarát Szövetség Országos Központja, de a itt is sikerült kialakítani, sőt bizonyos területeken továbbfejleszteni, szolgáltatásaink rendszerét.

Így az új helyen is teljes nyitvatartási időben, tehát reggel 8-tól este 7-ig várjuk a természetjárás szerelmeseit, saját tagszervezeteink és szakágaink aktivistáit, s mindazokat, akiknek információra, szakmai tanácsokra vagy segédanyagokra, szakkönyvekre, térképekre, vagy igazolófüzetekre, ingyenesen igénybe vehető irodai vagy internetes infrastruktúrára (számítógép, szkener, fénymásoló, Internet, fax, wifi, skype, projektor, stb.) van szüksége, s azokat is, akik esetleg képzésekre, baráti vagy szakmai találkozókra érkeznek.

Azt reméljük, hogy a két éve zajló szervezetfejlesztési folyamat eredményeként, amelynek a szolgáltatás-rendszer átalakítása is része, Alapszabályunkban megfogalmazott, s a Bevezetőben is sorolt szakmai feladataink sikeres elvégzéséhez minden emberei és anyagi erőforrást összpontosítani tudunk.

Alapteremtés, pályázati munka

Az elmúlt év pályázati munkáját nagyon sikeresnek értékelhetjük, hiszen a viszonylag alacsony 1%-os felajánlások mellett (212.684 Ft) , nagyon jelentős támogatói forráshoz (9.664.000 Ft) és több mint 22 millió forint pályázati támogatáshoz jutottunk.

Ezek közül érdemes kiemelni a Önkormányzati Minisztériumtól elnyert 7.200 ezer forintos és az NCA-tól kapott 5.900 ezer forintos működési támogatást.

Hasonló sikerként értékelhetjük az Év vidéke programhoz, vagy a túravezető képzés reformjához kapott minisztériumi, vagy NCA forrásokat.

Projektek

A 2010. évi nagyprojektek, pályázati programok sorából kiemelkednek a magyar-szlovák-osztrák együttműködésben megvalósuló Év vidéke programsorozat rendezvényei, amelyek a hátrányos helyzetű Gömör-Tornai karsztvidék komplex fejlesztését, természeti és kulturális értékeinek ökoturisztikai termékként való bemutatását szolgálják. A 2011 szeptemberéig tartó

közel két éves program eredményeként a természetjárás terén elért sikereken túl, a térségben élő, hátrányos helyzetű, nagy számban cigány származású lakosság tagjait igyekszünk megélhetéshez juttatni a területre érkező bel- és külföldi turistaforgalom növelésével, a falusi vendéglátás és a szolgáltatások fejlesztésével. A programhoz számos pályázati forrást találtunk, így támogatta az NCA, a MEH, és a KVVM is.

A tavalyi évben is zajló NOWA (Nordic Walking) Program meghirdetésével és lebonyolításával az volt a célunk, hogy minél szélesebb körben ismertté tegyük a nordic walking elnevezésű tömegsportot, és szakemberekkel, eszközökkel, programokkal segítsünk annak elterjesztését. Ehhez a programhoz az Önkormányzati Minisztérium biztosította a forrásokat, s megvalósításban a Magyar Szabadidősport Szövetséggel működünk együtt.

A tavalyi évben volt 100 éves magyar természetbarát mozgalom. Ennek tiszteletére emlékkonferenciát és fotókiállítást szerveztünk az Újpesti Ifjúsági Házban, amelynek sikerén felbuzdulva hirdettük meg idén, nagy nevű természetjáró elődünk előtt tisztelegve a Thirring Gusztáv emlékévé programjait. (konferencia, fotópályázat, kiállítás, emléktúrák, fesztivál)

Az elmúlt évben is folytatódott a 2009-ben, egy TÁMOP pályázat keretében elindított szervezetfejlesztési folyamat, amelynek stratégiai tervezési, képzési, alapszabály- és SzMSz módosítási fázisain, az ügyvezető elnökség és a munkaszervezet megalakításán már túl vagyunk. A folyamat keretében indult el tavaly a Természetbarát Turistamagazin és a vele együtt megjelenő Természetbarát Híradó, ennek keretében került bevezetésre a Természetbarát Turistakártya, és készült el az ÖM és a KVVM támogatásával a túravezető képzés reformja egyik állomásaként az új „Túravezetői ismeretek” című tankönyv.

Szintén tavaly teljesedett ki a MENET pályázatból fejlesztett honlap 2.0-ás verziója, amely számos olyan szolgáltatást kínál, amivel kevés szervezet büszkélkedhet.

A folyamat újabb állomásához érkeztünk ősszel, mikor is hosszas előkészítő munka után bérbe adtuk korábbi székházunkat és egy jóval szerényebb, de számunkra és kínált szolgáltatásaink számára mégis praktikusabb, és főleg olcsóbb helyszínre költöztünk. Ezzel nem csak a szervezet forrásvezéreltségét sikerült némileg csökkentenünk, hanem új szolgáltatások is megjelentek a kínálatunkban. (színházterem, konferenciatermek, wifi, skype, folyamatos nyitva tartás, portaszolgálat, parkoló, stb.) Különösen arra vagyunk büszkék, hogy az új, akadálymentesített központban már azokat a mozgássérült, vagy idős, már nehezen mozgó sporttársainkat is fogadni tudjuk, akiket a korábbi székházban nem. Ennek eredményeként a 2011-es esztendőben már a fogyatékkal élők számára is kínálni tudjuk szolgáltatásainkat, illetve nekik is összeállíthatunk szolgáltatási csomagokat.

Rendezvények

Hagyományos rendezvényeink sorában tavaly is megrendeztük a Gyalogtúrázók Országos Találkozóját – ez elmúlt évben éppen Aggteleken az Év Vidéke programsorozatába illesztve -, az Országos Egyéni és Csapatbajnokságot, a Természetvédelmi Vándorgyűlést Soponyán, a Természetjárók Napját Pécsen - az Európa kulturális fővárosa program részeként, a Természetjáró Gyermek Országos Találkozóját és a Természetjáró Diákok Országos Találkozóját Szálkán, a Nemzetközi Tisza Túrát, a Természetbarát Vezetők 3 napos továbbképzését Dobogókőn, a Kelet-magyar megyevezetők Tanácskozását Tápiószelén, a Dunántúli megyevezetők Tanácskozását Soponyán, a budapesti és pest megyei vezetők

találkozóját Budapesten, az Ifjúsági Vezetők Országos Találkozóját Veszprémben, a budapesti vezetők találkozóját Biatorbágyon, az Országos Túrakerékpáros Találkozót Velencén, és az Aranyjelvényes Túravezetők találkozóját, valamint a társadalmi aktívák jutalmazását Budapesten.

Központi szervezésű jelvénytulajdonos túráink mellett (Országos Kéktúra, Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra, Alföldi Kéktúra, Vízi Nagykör, Portyázások Magyarország jellemző földrajzi pontjaira) tagszervezeteink további több mint száz jelvénytulajdonos túrát szerveznek gyalogos-, kerékpáros- és vízitúrázóik részére. S ezeken túl számtalan nyílttúrát, emléktúrát, teljesítménytúrát, találkozót-tábort, vándortúrát és versenyt, s nem utolsósorban túravezető képzést szervezünk évente.

Képzések

Túl azon, hogy tagszervezeteink számos túravezető képzést, illetve különböző programokhoz kapcsolódó szakmai kurzust indítottak szerte az országban, az Országos Központ is kivette a részét a képzések szervezéséből. Bár való igaz, hogy olyan nagyszabású képzési programok lebonyolítására az elmúlt évben már nem volt lehetőségünk, mint 2008-ban a TÁMOP, MENET, vagy NOWA pályázatnak köszönhetően, de az Év vidéke, a Túravezető képzés reformja és a természetbarat.hu felhasználói körének bővítése kapcsán így is sikerült tréningeket tartanunk.

Kiadványok

Ezen a területen az elmúlt év legnagyobb sikerének a túravezető képzés reformja című programunk eredményeként megszületett „Túravezetői ismeretek” című tankönyvet tekinthetjük, de nagyon büszkék vagyunk az Év vidéke programfüzetére, vagy az új OKT füzetre is.

Kapcsolatok

Hazai és nemzetközi kapcsolataink is sokat fejlődtek az elmúlt évben, hiszen mind a belföldi partnerszervezetekkel, mind a nemzetközi szervezettel (NFI), mind a környező országok turistaszövetségeivel (EKE, KST) sikerült jó kapcsolatokat kiépíteni, hála a személyes találkozóknak Budapesten, Rozsnyón, Gyergyóban, Pozsonyban, a Tátrában vagy Bécsben.

Leginkább az EWV kapcsolatainkat kell a jövőben megerősítenünk, mert az elmúlt években ezek egy kicsit meggyengültek, illetve a természetjárásban még komoly hagyományokkal nem rendelkező környező országok turistaszervezeteivel kell megtalálnunk az együttműködést.

Itt kell elmondanunk azt is, hogy a felállt új szakmai és pénzügyi irányítással sikerült jó kapcsolatokat kialakítani, s ezek megtalálására, felvételére ösztönöztük a területen működő tagszervezeteinket is.

Infrastruktúra

Ezen a területen természetesen a régi székház bérbeadása, illetve az azt megelőző bontási, selejtezési, szállítási munkálatok, és az új irodák kialakítása, felszerelése kívánta a legkomolyabb erőfeszítéseket. Ennek a munkának a sikerességét bizonyítja az a komplex irodai és egyéb szolgáltatásrendszer is, amelynek elemeit már korábban bemutattunk.

Itt kell elmondanunk azt is, hogy az új bérlő közel 6.000 e Ft értékű felújítási munkát végzett el a szövetség ingatlanában, amelynek értéke így ennek az összegnek a sokszorosával növekedett.

Összességében elmondhatjuk, hogy a Magyar Természetbarát Szövetség 2010. december 31-én sikeres évet zárt, s komoly lépéseket tett annak érdekében, hogy a szervezet költségvetési bizonytalansága, forrásfüggősége megszűnjön. Azt is remélhetjük, hogy az MTSz erőforrásainak és szolgáltatásrendszerének fejlődése jó úton halad, társadalmi ismertsége és elismertsége nő, aminek következtében stabilizálódik tagsága, erősödik társadalmi befolyása, végső soron pedig az eddigieknél sokkal hatékonyabban szolgálja majd a természetbarátokat, természetjárás és a természetvédelem ügyét.

Budapest, 2011. február 25.

Duró Imre
igazgató